

sesměšněn a snížen v očích spoluzaměstnanecké veřejnosti. Ani se však nepokouší o dolíčení, že by takové označení soukromého obžalobce bylo způsobilým v očích jiných lidí soukromého obžalobce sesměšnit nebo znehodnotiti, a nelze se též takového účinku domysleti. Ani tu tedy nalézací soud sprostěním obžalovaného právně nepochybil. Zmateční stížnost jest tudíž bezdůvodná a byla proto zavržena.

Čís. 2827.

Zločin rušení domovního míru (druhá věta § 83 tr. zák.) může býti spáchán také pachatelem neozbrojeným, ale s více lidmi sebranými.

Pod pojem »domácích lidí« spadájí i osoby, které majitel domu nebo držitel bytu vzal do své ochrany, poskytnuv jim útočiště ve svém domě, do něhož se utekli před nebezpečím jim hrozícím pokud se týče jimž by nebyl patrně odepřel útočiště ve svém domě, kdyby byl zvěděl, že se do oněch jeho místností utekly před nebezpečím jim hrozícím.

Zodpovědnost za násilí (na osobě domácí) stihá i ty, kdož násilí nevykonali, jen když vnikli do domu vědomě spolupůsobiče s ostatními vetřelci a ve společném zlém úmyslu vykonati násilí na oné osobě.

(Rozh. ze dne 18. června 1927, Zm I 194/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 17. února 1927, pokud jim byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem veřejného násilí podle §u 83 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 5, 9 a) a 10 §u 281 tr. ř. Rozsudkový výrok, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem veřejného násilí podle §u 83 tr. zák., napadá nejprve řadou námitek, uplatňovaných s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) po případě čís. 10, správně jen čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Některé z těchto námitek dlužno označiti jako právně bezpodstatné. Mylně má zmateční stížnost především za to, že pojmovým znakem skutkové podstaty zločinu veřejného násilí podle druhé věty §u 83 tr. zák. (rušení míru domovního) jest vniknutí se zbraní, že tudíž k jejímu založení nestačí vniknutí s více sebranými lidmi, k němuž došlo podle rozsudku v souzeném případě. Již ze stylisace zákona, z úvodních slov ke druhé větě §u 83 tr. zák.: »aneb když se byť i bez pomocníků se zbraní vnikne...« vychází zřejmě na jevo, že zločin rušení míru domovního může býti spáchán netoliko třebaš i jen jediným pachatelem ozbrojeným, nýbrž stejně jako zločin rušení míru pozemního také pachatelem neozbrojeným, ale s více lidmi sebranými.

Oprávnění nelze naproti tomu upřítí další námitce, uplatňované zmateční stížností proti témuž výroku rozsudkovému s hlediska důvodu zmatku čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Ke skutkové podstatě zločinu podle druhé věty §u 83 tr. zák. náleží jednak vniknutí do domu nebo příbytku ji-

ného, jednak výkon násilí na jeho osobě nebo na jeho lidech domácích nebo posléze na jeho jmění a statku. V souzeném případě přichází v úvahu zřejmě pouze výkon násilí na osobě oprávněného pokud se týče na jeho lidech domácích, neboť podle rozsudkového výroku i podle podrobných skutkových zjištění v rozhodovacích důvodech bylo násilí vykonáno vetřelci jen na Hubertu Sch-ovi. Že v tomto nespátřuje rozsudek oprávněného (majetníka domu nebo držitele bytu) samotného, je nepochybné, neboť jak rozsudkový výrok tak rozhodovací důvody mluví důsledně o usedlosti M-ově. Dlužno tudíž za to míti, že rozsudek nazírá na Huberta Sch-a jako na osobu domácí majitele usedlosti Františka M-a. Zmateční stížnost vytýká právem, že tento vzájemný poměr obou jmenovaných nedošel výrazu ani v rozsudkovém výroku, nápravy pak nezjednávají v tom směru ani rozhodovací důvody, které se rovněž ani jediným slovem nezmiňují o tom, do které skupiny osob, požívajících ochrany podle druhé věty §u 83 tr. zák. řadí rozsudek Huberta Sch-e, zdali a proč spatřuje v něm zejména snad domácí osobu majitele usedlosti Františka M-a. Je sice pravda, že zákonný pojem »domácích lidí« nesluší omezovati pouze na osoby, které jako na př. členové rodiny nebo čeled' majitele domu nebo držitele bytu náležejí k příslušníkům jeho domácnosti, nýbrž že k lidem domácím náležejí také ti, kdož, dlíce v domě nebo bytě oprávněného s jeho svolením, třeba jen přechodně, jsou po dobu tohoto svého pobytu pod jeho ochranou. S hlediska tohoto právního názoru nelze z pojmu lidí domácích vylučovati zejména ani osoby, které majitel domu nebo držitel bytu vzal do své ochrany a takto zároveň i do ochrany domovního klidu tím, že jim poskytl útočiště ve svém domě (bytu), do něhož se utekli před nebezpečím jim hrozícím. Lze dokonce jíti v tom ohledu ještě dále a stejně jako vniknutí ve smyslu druhé věty §u 83 tr. zák. spatřováno jest nejen ve vniknutí, k němuž došlo proti výslovně projevené vůli oprávněného, nýbrž i v takovém, které se stalo proti vůli, u něho pachatelé i jen předpokládané, nelze odpírati ochranu práva domovního jakožto lidem domácím ani těm, jimž by oprávněný útočiště ve svém domě (bytu) a tím i ochrany domovního míru nebyl patrně odepřel, kdyby byl zvěděl, že se do oněch jeho místností utekly před nebezpečím jim hrozícím. O Hubertu Sch-ovi zjišťuje v tom směru rozsudek pouze, že, když dav asi 40 až 50 lidí vtrhl do jeho dvora a kdosi z davu, spatřiv ho v zahradě, kde se byl Sch. ukryl, naň ostatní upozornil, týž prchl do sousední usedlosti M-ovy, kde se ukryl za dveřmi stáje, že však část davu ho i tam pronásledovala, vtrhla do M-ova dvora a že když jeho úkryt byl odhalen, byl odveden na dvůr M-ův, tam ztýrán a bylo mu předloženo k podpisu prohlášení o opětném přijetí dělnice Š-ové do práce. V rozsudkových důvodech zjišťuje se sice, že onen zástup srocených lidí vnikl (vtrhl) do dvora M-ova proti vůli majitele usedlosti, naproti tomu zůstává v nich nepovšimnutým a neobjasněným další nezbytný pojmový znak objektivní skutkové podstaty zločinu podle druhé věty §u 83 tr. zák., zda totiž násilí bylo vetřelci vykonáno na Hubertu Sch-ovi jako na osobě domácí, a není se tamtéž vůbec dotčeno otázky, zda by byl majitel usedlosti poskytl v ní řečenému útočiště, kdyby byl v rozhodné době

na místě přítomen a byl situaci pozoroval, neb aspoň zda bylo zejména se strany vetřelců lze o něm předpokládati, že by se byl za daných okolností oním způsobem zachoval a Sch-ovi útočiště ve své usedlosti nebyl při nejmenším odepřel.

Zmateční stížnost je v právu, i pokud postrádá v odůvodnění napačeného rozsudku zjištění o úmyslu stěžovatelů, totiž, že vnikli do domu M-ova, by tam vykonali násilí na Sch-ovi, což jest podstatnou náležitostí skutkové povahy onoho zločinu. Že o žádném z nich nebylo zjištěno, že na Sch-ovi vykonal násilí, nebránilo by nalézacímu soudu, uložit jim zodpovědnost za násilí na Sch-ovi, třebaže jim samotným činná účast na jeho výkonu prokázána nebyla, kdyby bylo zjištěno, že vnikli do M-ova dvoru vědomě spolupůsobiče s ostatními vetřelci a ve společném zlém úmyslu, vykonati na Sch-ovi násilí. Jako spolupachatelé zodpovídali by pak nejen za činnost vlastní, nýbrž za celý výsledek vědomě společného jednání, tedy zejména i za násilí jinými spolupachateli na Sch-ovi vykonané. Tohoto společného zlého úmyslu však rozsudek nezjišťuje, alespoň ne s dodatečnou jasností. Proto je výrok, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem podle §u 83 tr. zák. zmatečným podle čís. 9 a) §u 281 tr. ř.

Čís. 2828.

Trestnost (svádění ke spoluvinně na vyhnání plodu podle §§ 9, 5, 144 tr. zák.) vylučující stav nouze (§ 2 g) tr. zák.) předpokládá bezprostřední nebezpečí života těhotné.

(Rozh. ze dne 18. června 1927, Zm II 12/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 22. listopadu 1926, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem svádění ke spoluvinně na vyhnání plodu podle §§ 9, 5, 144 tr. zák. a přestupkem podle §u 312 tr. zák.

Důvody:

Stížnost uplatňuje v první řadě zmatek podle §u 281 čís. 4 tr. ř., protože nebylo vyhověno návrhu stěžovatelky na důkaz znalci o tom, že vzhledem ku svému zdravotnímu stavu byla nucena hledati pomoci u Marceliny P-ové ku vyhnání plodu, že jí hrozilo krajní nebezpečí života při donošení plodu a že jednala v krajní nouzi. Podle protokolu o hlavním přelíčení po rozumu §u 271 tr. ř. jedině směrodatného zněl návrh poněkud jinak, totiž byl navržen důkaz lékařem znalcem o tom, že obžalovaná musila hledati pomoc od těhotenství, ježto při jejím zdravotním stavu bylo nebezpečí při porodu o její život. Tato okolnost byla dostatečně vyjasněna výpověďmi Dra Ch-y a Dra M-a, které byly u hlavního přelíčení přečteny a nebylo proto potřebí vyslyšati o tom ještě dalšího znalce lékaře. Než nehledě k tomu byl navrhovaný důkaz právně nerozhodný. Stav nouze, t. j. trestnost vylučující neodolatelné donucení podle §u 2 písm. g) tr. zák. jest tu pouze tehdy, nastalo-li ne-